

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลสันป่า

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา หรือ Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาของมนุษย์ หรือ ภูมิปัญญา คือ พินความรู้ของปวงชนในสังคมนั้นๆ และปวงชนในสังคมยอมรับรู้ เชื่อถือ เข้าใจ ร่วมกัน เรียกว่า ภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกรสร รุ่งแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ด้านโภชนาการ ด้านวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (Folk Wisdom)

กระทรวงศึกษาธิการ(๒๕๓๙) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์ จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา เป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (Folk Wisdom)

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์(๒๕๔๒) ได้ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ องค์ความรู้ ความสามารถของชุมชนที่สั่งสมสืบทอดกันมานาน เป็นความจริงแท้ของชุมชน เป็นศักยภาพที่จะใช้แก้ปัญหา จัดการปรับตัว เรียนรู้ และถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข เป็นแก่นของชุมชนที่จรรโลงความเป็นชาติให้อยู่รอดจากทุกขภัยพิบัติทั้งปวง

จารุวรรณ ธรรมวัตติ (๒๕๔๓) ได้ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ แบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคล และสังคม ซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติต่อกันมา ภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรบุคคล หรือทรัพยากรความรู้ก็ได้

จากการศึกษาความหมายและแนวคิดของภูมิปัญญาของหลายท่านข้างต้น พอสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในพื้นที่นั้นๆ โดยใช้สติปัญญาสั่งสมความรู้อย่างแพร่หลาย ผสมผสานความกลมกลืนระหว่างศาสนา สภาพภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมการประกอบอาชีพ และกระบวนการเหล่านี้มาจนหลายชั่วคน ซึ่งจะเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้น เกิดจากการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์เป็นระยะเวลายาวนาน โดยอาศัยภูมิปัญญาที่มีอยู่มาใช้ในการตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพการปรับตัวและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต จนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและสังคม

ภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรม

ชื่อ-นามสกุล นายชม กำแพงแก้ว

อายุ ๘๗ ปี

ภูมิปัญญาด้านการจักสาน วัสดุที่ใช้ในการดำเนินชีวิตและ
อุปกรณ์พื้นบ้าน เช่น ตุ่ม ช้อง แซะ กุ่ม เป็นต้น

ที่อยู่ ๒๒๑ ม.๓ บ้านสันโป่ง ต.สันโป่ง อ.แม่ริม
จ.เชียงใหม่

ภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรม

ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหาร
(การทำแคบหมู)

นายศรีหมื่น ศรีโสภา และ นางทิพย์พร ศรีโสภา

ความชำนาญ - ผู้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญ
การในการทำแคบหมู เพื่อจำหน่ายในชุมชน ซึ่งเป็นการถนอม
อาหารให้สามารถเก็บไว้รับประทานได้นาน มีรสชาติที่อร่อยและ
น่ารับประทานมากยิ่งขึ้น

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม
จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหาร
(การทำแคบหมู)

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม
(การผลิตและสร้างสรรค์เครื่องนอนจากนุ่น)

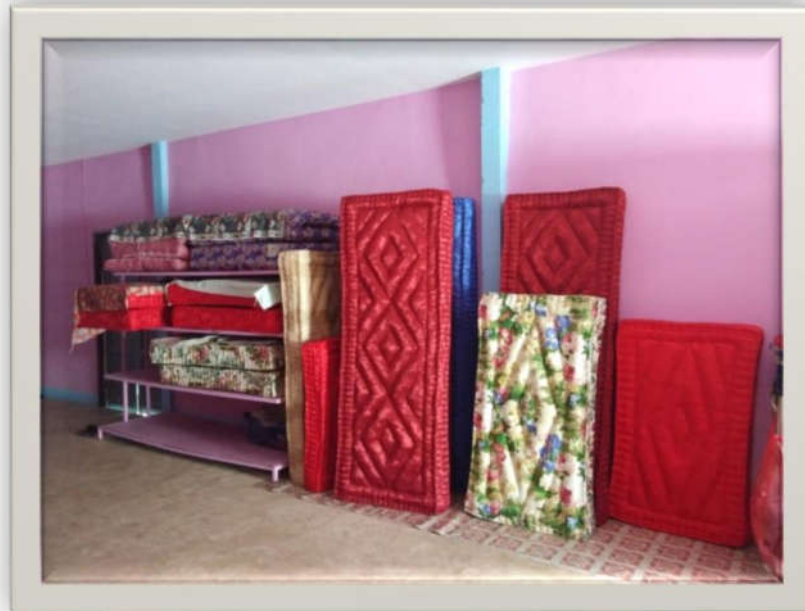
นางบุญปิ่น ทองเกิด

ความชำนาญ - ผู้ชำนาญในภูมิปัญญาชาวบ้านในการผลิตและสร้างสรรค์เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้า ตลอดจนเครื่องนอนต่างๆ จึงเป็นเสมือนทักษะและวิชาชีพที่ชุมชนต่างๆ จะต้องเรียนรู้

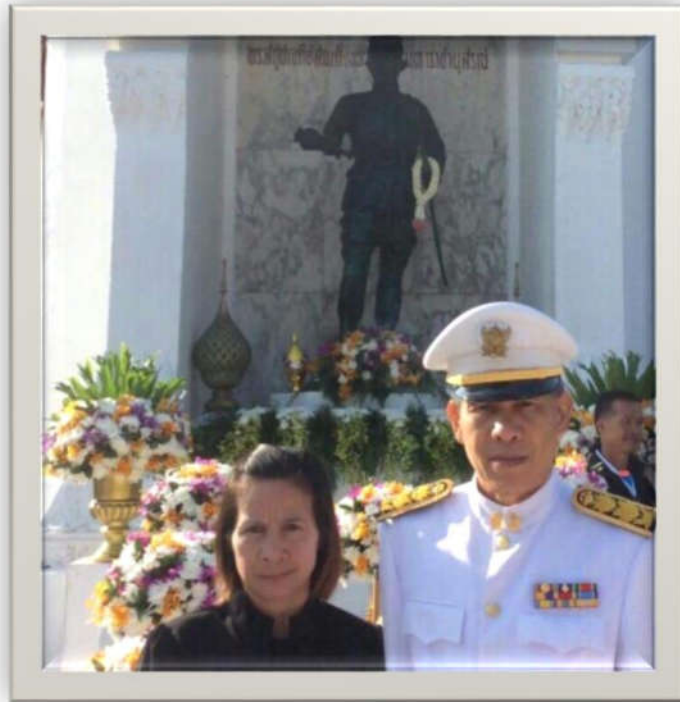
ที่อยู่ ๗๖ หมู่ ๕ บ้านดง ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๐-๐๓๑๒๗๘๕ , ๐๘๖-๙๑๒๖๗๑๔

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม
(การผลิตและสร้างสรรค์เครื่องนอนจากนุ่น)

ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหาร (การทำน้ำพริกคั่วทราย)

นางสุกัญญา เชื้อชาติ

ความชำนาญ การทำน้ำพริกคั่วทรายสูตรเฉพาะไม่เหมือนใครเพราะเป็นสูตรดั้งเดิมโดยเฉพาะเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่ใช้หาได้ง่ายและมีอยู่ในชุมชน กระบวนการผลิตไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รสชาติอร่อยสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน สามารถนำมารับประทานกับผักสดหรือผักที่ต้มสุกแล้วก็ได้

ที่อยู่ ๑๗๗ หมู่ ๕ บ้านดง ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๓-๓๐๕๕๘๓๕

ภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหาร
(การทำน้ำพริกคั่วทราย)

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
(การเพาะเห็ดนางฟ้า)

นางสมศรี ปัญญาชัย

อายุ ๕๔ ปี

ความชำนาญ เป็นผู้ประสบผลสำเร็จในการเพาะเห็ดนางฟ้า นางรม ด้วยทุนตนเอง และยังมีความอดุสาหะ ทดลองใช้ฟาง ข้าวแทนขี้เลื่อยอย่างพารา เป็นวัสดุ เพาะเห็ด และได้ผลดี เป็นเทคนิคการทำงานง่ายๆ แต่ได้ผลตอบแทนสูง

ที่อยู่ ๘๗/๔ ม.๒ บ้านป่าต้ว ต.สันโป่ง อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่

เบอร์โทร ๐๘๓-๓๒๕๗๘๖๖

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
(การเพาะเห็ดนางฟ้า)

ภูมิปัญญาด้านสุขภาพ
(การนวดแผนไทยโบราณ)

นางคำมูล ชำฤทธิ

อายุ ๖๘ ปี

ความชำนาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญการนวดพื้นบ้านภาคเหนือ
เรียกว่า นวดเอาเส้นเอาเอ็น ในท้องถื่นอื่น เรียกว่า จับเส้น

ที่อยู่ ๗๐ ม.๕ บ้านดง ต.สันโป่ง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

เบอร์โทร ๐๘๑ - ๕๖๘๒๓๔๐

ภูมิปัญญาด้านสุขภาพ
(การนวดแผนไทยโบราณ)

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
(ด้านเศรษฐกิจพอเพียง)

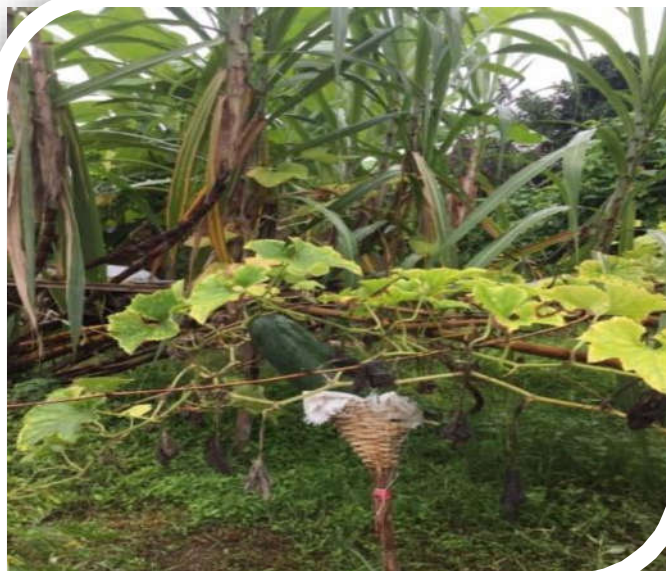
นายเกษม ตนตรง

อายุ ๖๓ ปี

ความชำนาญ เป็นผู้ยึดมั่นในและใช้ชีวิตในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๑. ตามรอยพ่อ ๒. ปลูกไว้กิน พอเหลือก็เก็บขาย ๓. ทำเป็นอาชีพเสริม

ที่อยู่ ม.๕ บ้านดง ต.สันโป่ง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
(ด้านเศรษฐกิจพอเพียง)

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร (ด้านเศรษฐกิจพอเพียง)

นายสิงห์วรรณ ปิ่นแก้ว

อายุ ๗๔ ปี

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีจุดเริ่มต้นจากการมีจำนวนสมาชิกครอบครัวมาก และอยากให้สมาชิกในครอบครัวมีผักที่ปลอดภัยกินทุกวัน โดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนพึ่งพาตนเองได้ และสร้างความเข้มแข็งของตนเอง โดยดำเนินตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามคำสอนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงให้ไว้กับปวงชนชาวไทย

ที่อยู่ ๑๐๓ ม.๓ บ้านสันโป่ง ต.สันโป่ง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

เบอร์โทร ๐๘๘ - ๒๖๒๙๔๑๐

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
(ด้านเศรษฐกิจพอเพียง)

ภูมิปัญญาด้านอาชีพเลี้ยงสัตว์

(เพาะเลี้ยงกบ)

นางสวัสดิ์ นีรกิจ

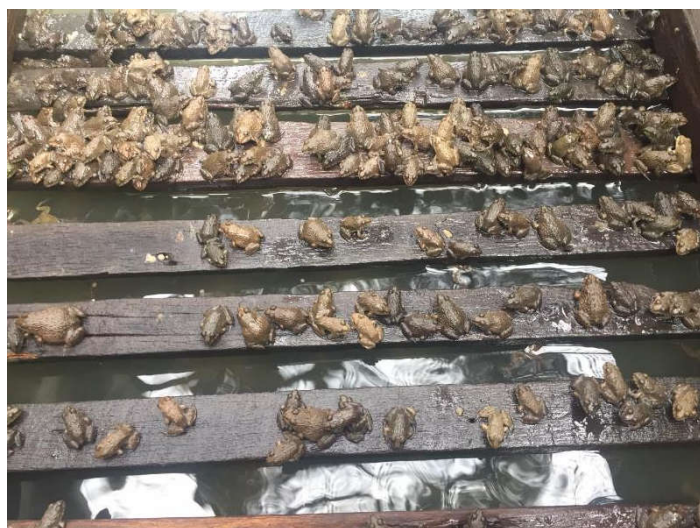
อายุ ๗๒ ปี

แนวคิดเพาะเลี้ยงกบ เลี้ยงกบตั้งแต่เป็นลูกฮึด ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย เพื่อจำหน่ายทั้งปลีกและส่งในพื้นที่อำเภอแมริมและจังหวัดเชียงใหม่ โดยจะพ่อค้าและแม่ค้ารับไปขายต่อ

ที่อยู่ ๙๕/๖ ม.๖ บ้านหม้อ ต.สันโป่ง อ.แมริม จ.เชียงใหม่

เบอร์โทร ๐๘-๕๖๐๙-๙๑๘๕

ภูมิปัญญาด้านอาชีพเลี้ยงสัตว์
(เลี้ยงกบ)

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม
(การถักผ้า)

นางพวงเพชร ชัยมงคล อายุ ๖๖ ปี

ความชำนาญ เป็นผู้สนใจทำงานฝีมือการถักผ้าโดยใช้โคเซ
ในหลายรูป เช่น ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจานรองแก้ว หมวก กระเป๋า

ที่อยู่ ๘๒ ม.๓ บ้านสันโป่ง ต.สันโป่ง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

เบอร์โทร ๐๘๑ - ๑๖๒๔๘๕๖

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม
(การถักผ้า)

